

Mennyből a (mentő) angyal

Somogyi Károlyné felvétele

A tervezett időpontnál később, de szerencsésen megérkezett — március 15-én, délután 5 órakor — Budapestre a szegedi repülőterre az Aerocaritas Alapítvány ajándéka, az MI-2-es mentőhelikopter, fedélzetén dr. Gyulay Endre megyés püspökünkkel és dr. Sándor László egyetemi docenssel, a SZOTE baleseti sebészeti osztályának vezetőjével.

Mint korábbi híradásunkból ismeretes, az Aerocaritas négy mentőhelikoptert ajándékozott az ország négy városának, a sürgősségi-közúti baleseti mentés gyorsaságának, és a sérültek minél korábbi szakosított orvosi ellátásának javítása érdekében. A helikopterek Miskolc, Szombathely, Szolnok és Szeged körzetében végzik majd áldásos tevékenységüket. Ez a szószoros értelmében értendő, hiszen Gyulay püspök úr Budapesten, a Hősök tereén megrendezett ünnepélyes bemutatón megáldotta valamennyi helikoptert, majd a

Szegednek adományozottal tért haza.

A leszállást követően dr. Majzik István, az Aerocaritas szegedi ügyvezetője átadta a szegedi önkormányzat megjelent képviselőinek — dr. Ványai Éva alpolgármesternek és dr. Csörgő Tibor egészségügyi osztályvezetőnek — a legfontosabb életmentő készülékekkel felszerelt, egy időben két sebességgel szállításra alkalmas mentőhelikoptert.

Kérdésünkre Csörgő főorvos elmondta, hogy a mentőhelikopter pilótái az Aerocaritas alkalmazottai, de a szolgálaton kívül minden egyéb — a mentőhelikopter működtetésével és a mentéssel kapcsolatos — feladatot a szegedi önkormányzat, illetve a kórház és a klinika vállal magára. Az önkormányzat elképzelése szerint a helikopter április elejétől kezdheti a mentést, a város száz kilométeres körzetében. A mentőangyal — amely május 1. és szeptember 1. között az E5-ös Szeged-Kecskemét közötti útszakaszán ügyelő-figyelő szolgál-

tot is tart munkaszüneti napokon — bázisállomása a szegedi repülőtér lesz. Az életmentés szempontjából azonban elengedhetetlen, hogy legalább leszállópálya épüljön az új klinikai tömb közvetlen közelében is.

A SZOTE traumatológiai osztályának vezetője, dr. Sándor László az ünnepre szándéka nélkül, ám a szakember felelősségével hangsúlyozta: a mentőhelikopter csak az egyik fontos oszlopa a sürgősségi-baleseti mentésnek. A másik a szakszerű, kellő létszámú, jól szervezett kórházi és klinikai háttér. A közúti baleseti ellátás alapfeltétele ugyanis, hogy már a baleset színhelyén elkezdődjék a mentés, amihez viszont az életmentésben jártas szakemberekre, s így állandó készenléti baleseti csoport megszervezésére van szükség. A többszörösen balesetet szenvedett sérültek orvosi ellátását hétfős team biztosíthatja, a jelenlegi baleseti ügyeletben viszont 2-4 fő teljesíti szolgálatot. A létszám növelése alapfeltétel a szakszerű és eredményes segítségnyújtáshoz, mint ahogyan az is, hogy a sérültek ellátásának tetemes költségeit a társadalombiztosítás finanszírozza. Eme — korántsem részletes — kérdések megoldása még várat magára.

Mi, potenciális sérültek csak abbéli reményünkkel köszönhetjük a Szegedre szállt mentőangyalt, hogy mindazok, akik a helikopteres balesetmentés ügyében érdekeltek, most már mihamarabb egyezsége jutnak minden kérdésben. Sokak élete múlik felelősségteljes hozzáállásukon.

(kalocsai)

Harangszentelés Vásárhelyen

Már ez sem titok: 735 újonc emelte esküföldre két újját —, mi annak idején még öklünkkel fenyegettük az ellenséget — március 15-én a hódmezővásárhelyi Bercsényi Miklós Gépesített Lövészdandár laktanyájának alakulóján. Ami az eseményt az egész országban egydülállóvá tette: az ünnepség után megáldották, és felszentelték a kapu előállított haranglábat.

Az ünnepelés tulajdonképpen már előző nap, március 14-én megkezdődött, igaz, szűkebb keretek között: Csorba Mihály ezredes, dandárparancsnok ekkor vehette át Budapesten Für Lajos honvédelmi minisztertől a köztársasági elnök által adományozott kitüntetést, a Magyar Köztársaság Csillagrendjét.

Másnap, amikor először tehetett esküt Magyarországon olyan sorállomány,

amelynek katonáideje már csak 12 hónap, méltóságtejesen táncoló lovakon feszítő katonák hozták a koronás címerrel kivarrt selyemlobogót, amelyet új csapatzászlóként a helyi önkormányzat adományozott a dandárnak azzal a céllal, hogy a tradícióinktól idegen jelképeket váltsák föl a nemzeti, népünk által elfogadott szimbólumok. Rapcsák András polgármester az 1873-as szolgálati szabályzatot idézte: „... a zászló a honvédek szentsége... a legválságosabb pillanatokban a sorakozás, egyesülés jelvénye, amely alatt győzni, vagy halni kell...”

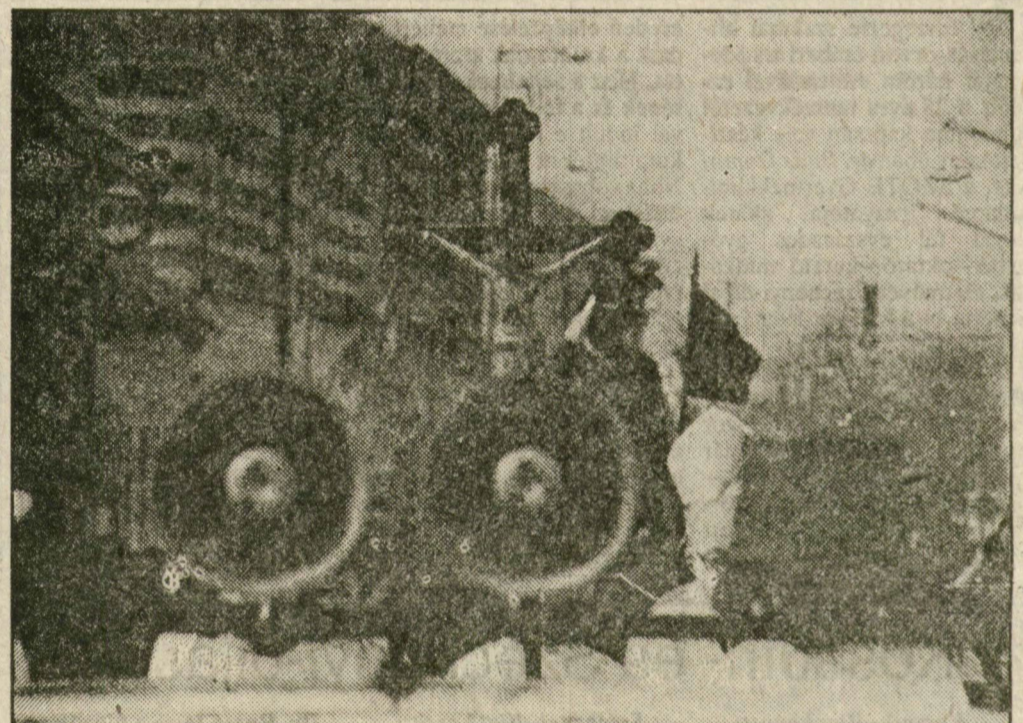
A „kéthetes” díszmenet után (ennyi kiképzési idő áll rendelkezésre az eskütételig, és a szakemberek szerint az „egyhónapos” díszmenet azért már jobban csattan) a főkapu előtt fölállított haranglábnál gyülekezett a tömeg. A népi formákat követő, szépen far-

gott, gerendákból ácsolt, cseréptetős harangláb Szatyor Győző műve, a harangot Máté István készítette. A harang két oldalán Hódmezővásárhely és a Bercsényi Miklós laktanya címere található.

Szenti Tibor író elmondta, hogy a harang azoknak a hódmezővásárhelyi parasztnak az emlékére készült, akik 1456-ban Hunyadi János hívó szavára önként vonultak kiegyesített kaszáikkal Nándorfehérvárra, a haza — s mint később bizonyosodott — egész Európa védelmére.

A harangot megszentelte, illetve, megáldotta a református és a katolikus egyház képviselője. Mindketten idézték a Zoltárok Könyvét: „... ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveteket...” A harangot minden délben megkondtatják majd.

Ny. P.

Nagy László felvétele

Az adózás „bibliája”

Néhány év alatt sikerült bevezetni egy új alapon nyugvó, viszonylag gördülékenyen működő adórendszer Magyarországon, s ennek láttán a nemzetközi szakma is megemeli a kalapját. Az adóztatott állampolgároknak, a vállalkozóknak ettől egészen eltérő véleményük is lehet, s különösen az utóbbiak emlegetik gyakran a hivatalokat, amikor különböző közlönyökből, leiratokból, állásfoglalásokból, a módosítások módosításából kellett összevadászni az éppen aktuális jogszabályokat.

Tavaly decemberben megjelent az adózás bibliája, az 1990. évi 91-es törvény, amely egy kötetben tartalmazza az adóhatóságok — az APEH, a Vám- és Pénzügyőrség, az illetékhivatalok és az önkormányzatok —, valamint az adózók jogait és kötelezéseit. Szeles Bélát, az APEH megyei igazgatóhelyettesét a változásokról és az érdekességekről kérdeztük.

— Az adóhatóságoknak kitanítási kötelezettségük van. Ez szűkebb értelemben egy újsághirdetést jelent, míg a másik szélsőség szerint bejön egy kft., és válaszolunk mind a száz kérdésére.

— Munka nélkül maradnak az adótanácsadók?

— Nem hiszem, hogy a tágabb értelmezés győzne, hiszen az említett esetben a Huszonnegyedik kérdés megtagadása után törvényszerű lennének. Ha már az adótanácsadókat említette, ők is bejöhethetnek, kérdeznének harminckettőt, s másnap hirdetnék, hogy tanácsokat adnak, díjazás fejében.

— Győznék egyébként az ügyfeleket az APEH?

— Nem valószínű, s elég egyetlen adat példának. Míg '88-ban a kereskedelmi és szolgáltatási osztályon százhusz adóalany volt, idén ez a szám már meghaladta a hatszázat. Jelentős változás, hogy ezután nem kell megvárunk a cégbíróság bejegyzését, a szerződésben feltüntetett vállalkozási forma alapján számoltatunk el mindenkit.

— Mit jelent ez a gyakorlatban?

— A Lesőharcsa Pjt. például kft. akart lenni, bejegyzésüket viszont a cégbíróság elutasította. Az APEH ennek ellenére kft.-ként számoltathatja el őket. Mi azt nézzük, hogy a törvény értelmében ők átalakulhatnak. Szélesebb kört érintő változás, hogy minden adóhatósági — tehát legyen az vám- vagy illetékhivatali —

határozat megtámadható a bíróság előtt. Nem az adósoké, az utolsó szó.

— Adótitok?

— Csak akkor adhatunk ki adatokat, például a nyomozhatóságoknak, ha ezt az ügyész ellenjegyzi, vagyis, bűncselekmény alapos gyanúja merült fel.

— Ezek szerint eddig lazábban kezelték?

— Mindenesetre szóltunk egymásnak. Mi akkor, ha ellenőrzésünk során bűncselekményt is feltételeztünk, a rendőrség olyan esetben, ha az ügy kapcsán adócsalást is gyanított. Az állampolgárokat is érintő — mellesleg nagyon logikus — változás, hogy míg korábban hiába fizetett valaki, az adóbevallás, a papír hiányát büntették. Ezzel szemben ma a tényleges fizetés számít. Eddig 0—200 százalék között változott a bírság, ma egyetlen kulcs, az 50 százalékos az érvényes. Ez azonban csak első ránézésre jelent könnyebbé, mellette késedelmi kamatot is felszámol az APEH.

— Ami hozzáadódik az 50 százalékhoz?

— Igen, mértéke pedig a mindenkori jegybanki kamatláb kétszerese, ma például kétszer 22 százalék, éves szinten. Ha fizetési halasztást kér valaki, akkor is ez a kamat ketyeg.

— Így szinte mindegy, hogy az APEH-től kérek haladékot vagy egy drágább banktól hitelt, 44 százalékért már mindent adnak pénzt.

— Azért nem teljesen, kérelemre ez a kamat mérsékelhető.

— Jelent valamit, ha az adózó maga jön rá a hibájára, s fizeti be pótlólag az elmaradást?

— Természetesen, de akkor is kell időarányosan önellenőrzési pótlókat fizetni, ez azonban kisebb a késedelminél.

Kovács András

Második feltámadás

A történelmi ünnepek a jelennek szólnak. Mint a történetírás, amelyik mindig azt a kort jellemzi inkább, amelyikben születik, s a nemzet gyászja, amely addig igazán fájdalmas, míg az élőkre borul. A régi koroknak vége, beteljesedtek: a saját életünket éljük.

Hanem történhetnek még különös dolgok. Egy városka főterén, ahol a század két, nyomasztó évszámát viselő két, kőből-betonból épült hatalmas obeliszk őrzi a kor meghasonlottságát, egyszer megjelenik egy kicsiny koporsó, majd hogy nem doboz, egyszerű fából, és a mai utcákon lobogó piros-fehér-zölddel betakarva, s aznap már a déli sörözgetések, a kiskocsmák homálya, az otthoni leves déli párája, a délutáni séta, a puha léptek a Rókus-temető homokján — minden egy más kor ünnepén telik.

Ez egy ilyen nap, egy más kor napja. A bajai harangok egyszerre kondulnak meg, és az első felelős magyar kormány

hadügyminiszterének hamvai 133 év után másodjára indulnak a kegyes feltámadás felé. A gyászmenet: az idők diszharmoniaja. A rendőrautó után fehér ruhás miniszteráncok, magasba emelt feszület. A pástortbot aszfalton koccan, az érsek visszavisszapillant, egy lépéssel a nyomában halkán burrog egy harci jármű. Majd négy honvéd következik, az apró koporsóval: mögötte fúvózenekar, díszes katonák, fekete ruhás politikusok, s egy csapat cserkész. Szokatlan szabadság. Mértékű reverencia.

Aznaptól Mészáros Lázár, 1848 honvéd altábornagya szülővárosában. Baján, a Rókus-temető kápolnája alatti sírboltban nyugszik. A hűvös terem ajtajait kitarják, ki-ki lepillanthat. Hétrét görnyedt öregasszony jön a sorban, még görnyed egvet, benéz, hádd lássa: helyén van-e minden. Igen.

A kor folytatódhat.

Somogyi P. Sándor

Öt év

Magánszemélyeknek ennyi ideig kell megőrizni adóbevallásaikat alátámasztó bizonylatokat, igazolásaikat, mentesítéseiket. Ezen belül bármikor ellenőrizhet az adóhatóság. Adódik a kérdés, szabálytalanság esetén melyik rendelkezéscsomag érvényes, a régi, vagy az új; tehát az elszámolás idején hatályos, vagy az ellenőrzéskori. Az új adótörvény egyértelműen kimondja, hogy utólagos ellenőrzésnél az adózóra nézve kedvezőbb szabályozást kell alkalmazni. Lehet tehát választani a 0—200 százalékos bírság, vagy az új, 50 százalék, plusz késedelmi kamat között. Ugyanilyen megmondásból, amennyiben a korábbi jogszabály elengedhetett egy bizonyos befizetést, az új már csak mérsékelheti azt, az elengedés mellett kell dönteni.

K. A.